

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

26 лютого 2026 року

Київ

№ 19

Про затвердження Змін до Положення про екстрену підтримку Національним банком України ліквідності банків

Відповідно до статей 7, 15, 42, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України” та статей 66, 67, 71 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою сприяння стабільності банківської системи України шляхом ефективної екстреної підтримки ліквідності банків Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про екстрену підтримку Національним банком України ліквідності банків, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 14 грудня 2016 року № 411 (зі змінами), що додаються.

2. Департаменту відкритих ринків (Олександр Арсенюк) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Юрія Гелетія.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 40

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
26 лютого 2026 року № 19

Зміни до Положення про екстрену підтримку
Національним банком України ліквідності банків

1. У розділі I:

1) у пункті 1 слова “Господарського кодексу України,” виключити;

2) розділ після пункту 1 доповнити новим пунктом 1¹ такого змісту:

“1¹. Терміни, які вживаються в цьому Положенні, застосовуються в значеннях, визначених законодавством України.”;

3) у пункті 16:

у підпункті 2 слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

у підпункті 4 слова “застави/іпотеки/поруки” замінити словами “забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

пункт доповнити новим абзацом такого змісту:

“Рішення про укладення генерального договору та про надання кредиту для екстреної підтримки ліквідності банку / надання траншів за необхідності можуть бути прийняті одночасно.”;

4) у пункті 17 слова “застави/іпотеки/поруки” замінити словами “забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”.

2. У розділі III:

1) у назві розділу слова “за кредитним договором” замінити словами “за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

2) в абзацах першому та другому пункту 20 слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

3) у пункті 20²:

у підпункті 1 слова “та обтяження в Державному реєстрі обтяжень рухомого майна цінних паперів” виключити;

пункт доповнити новим підпунктом такого змісту:

“3) розміщення банком іноземної валюти на рахунку Національного банку (без реєстрації обтяження в Державному реєстрі обтяжень рухомого майна).”;

4) розділ після пункту 20² доповнити двома новими пунктами 20³ та 20⁴ такого змісту:

“20³. Іноземна валюта, визначена в рядку 5 таблиці 5 додатка 1 до цього Положення та надана в забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності, має бути розміщена банком на рахунку Національного банку для обліку коштів банків для покриття заборгованості за іншими кредитами, наданими банкам (далі – рахунок Національного банку), як грошове покриття для забезпечення погашення заборгованості банку перед Національним банком (далі – грошове покриття в іноземній валюті) без сплати процентів за таким грошовим покриттям.

20⁴. Банк протягом трьох робочих днів із дня направлення Національним банком повідомлення відшкодує Національному банку витрати, понесені ним унаслідок стягнення закордонними банками-кореспондентами з його кореспондентських рахунків:

1) комісії за перерахування коштів після повернення Національним банком на кореспондентський рахунок банку грошового покриття/грошових надходжень як сплати доходу та/або погашення заставлених цінних паперів в іноземній валюті, що були розміщені на окремих рахунках банку в Національному банку (далі – комісія);

2) процентів, які нараховуються за процентними ставками, що мають від’ємне значення, на кошти банків, розміщені на кореспондентських рахунках Національного банку в закордонних банках-кореспондентах як грошове покриття/грошові надходження від сплати доходу та/або погашення заставлених цінних паперів в іноземній валюті (далі – проценти за від’ємними процентними ставками).

Відшкодування банком процентів за від’ємними процентними ставками у визначеній іноземній валюті Національного банку здійснюється щомісяця за процедурою, визначеною в Положенні про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи, затверджене постановою Правління Національного банку України від 17 вересня 2015 року № 615 (зі змінами) (далі – Положення № 615), у сумі, що розраховується за такою формулою:

$$CB \text{ міс} = (\sum_{i=1}^n \text{Щоден ЗКпд}_i \cdot \text{Пр}_i) / (360 \cdot 100\%),$$

де $CB \text{ міс}$ – сума відшкодування процентів за від’ємними процентними ставками у визначеній іноземній валюті за календарний місяць;

i – порядковий номер календарного дня в календарному місяці, від 1 до n ;

n – кількість календарних днів у календарному місяці (28, 29, 30 або 31);

Щоден ЗКпд_i – сума залишків коштів у визначеній іноземній валюті за балансовими рахунками 3205 “Кошти банків для забезпечення виконання зобов’язань перед Національним банком України за кредитами, наданими банкам, та операціями своп процентної ставки” у частині обліку коштів за кредитами для екстреної підтримки ліквідності банків та 3282 “Кошти банків для покриття заборгованості за іншими кредитами, наданими банкам” на початок календарного дня i ;

Пр_i – процентна ставка, установлена Національним банком у відсотках річних для розрахунку суми відшкодування процентів за від’ємними процентними ставками у визначеній іноземній валюті, що діяла станом на початок календарного дня i .”;

5) в абзаці першому пункту 21 слова “в заставу/іпотеку Національному банку” замінити словами “Національному банку в забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

6) у пункті 22 слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

7) у пункті 24:

слова “іншого суб’єкта оціночної діяльності” замінити словами “експертних рад, спеціально створених саморегульованими організаціями оцінювачів з метою контролю за якістю оцінки майна (далі – рецензент)”;

пункт доповнити новим реченням такого змісту: “Національний банк визначає рецензента.”;

8) абзаци другий – п’ятий пункту 25 виключити;

9) в абзаці першому пункту 26 слова “виконання зобов’язань банку за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності банку”;

10) пункт 30 доповнити двома новими абзацами такого змісту:

“Національний банк має право здійснювати перевірку (включаючи вибірку) наявності та стану майна, визначеного в рядку 7 таблиці 1 додатка 1

до цього Положення, що пропонується та/або передане банком/майновим поручителем у заставу/іпотеку Національному банку.

Банк/майновий поручитель зобов'язані забезпечити вільний доступ до такого майна, надавати за запитом Національного банку необхідні документи та/або інформацію, та сприяти перевірці.”;

11) підпункт 2 пункту 30¹ після слів “майнових прав” доповнити словами “за кредитними договорами”;

12) у пункті 31:

в абзаці першому слова “виконання зобов'язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов'язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

абзац другий виключити.

У зв'язку з цим абзац третій уважати абзацом другим;

13) у пункті 31¹:

в абзаці першому слова “страховою компанією”, “страхова компанія” замінити відповідно словами “у страховика”, “страховик”;

абзац другий викласти в такій редакції:

“Національний банк протягом строку дії договору іпотеки має право перевіряти відповідність страховика встановленим критеріям.”;

14) у пункті 32:

в абзаці першому слова “частини заставленого майна з-під застави”, “заставленого” замінити відповідно словами “частини майна, переданого в забезпечення виконання зобов'язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності,” “такого”;

в абзаці другому:

слова “з-під застави частини заставленого майна” замінити словами “частини майна, переданого в забезпечення виконання зобов'язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

слова “в забезпеченні”, “з-під застави” виключити;

в абзаці третьому слова “заставленого майна” замінити словами “майна, переданого в забезпечення виконання зобов'язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

у підпункті 1 слова та цифри “Положенням про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 17 вересня 2015 року № 615 (зі змінами) (далі – Положення № 615)” замінити словами та цифрами “у Положенні № 615”;

в абзаці восьмому слова “заставленого майна” замінити словами “забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

абзац дев’ятий викласти в такій редакції:

“Депозитарна установа Національного банку виконує операції, пов’язані з виведенням частини майна, переданого в забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності, визначеного в рядку 3 таблиці 1 та рядках 1–3 таблиці 5 додатка 1 до цього Положення, на підставі рішення Національного банку про виведення частини майна, переданого в забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності, відповідно до умов кредитного договору та в порядку, визначеному в Положенні № 78.”;

15) в абзаці першому пункту 33 слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”.

3. У розділі IV:

1) в абзаці першому пункту 36¹ слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

2) абзац перший пункту 40 після слів “ліквідності, має” доповнити словом “право”.

4. У розділі V:

1) у назві розділу слова “застави, іпотеки, поруки” замінити словами “забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

2) у пункті 43¹ слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

3) у підпункті 4 пункту 46 слова “застави, іпотеки, поруки, який забезпечує виконання зобов’язань банку за кредитним договором” замінити словами “забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності банку”;

4) в абзаці другому пункту 47 слова “виконання зобов’язань банку за кредитом” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності банку”;

5) у пункті 48 слова “застави, іпотеки, поруки” замінити словами “забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”.

5. У другому реченні підпункту 1 пункту 55 розділу VII примітку 1 виключити.

6. У підпункті 3 пункту 60, пункті 63 розділу VIII слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”.

7. У розділі IX:

1) пункт 70 викласти в такій редакції:

“70. Національний банк має право реалізувати своє переважне і безумовне право щодо списання в безспірному порядку заборгованості з рахунків банку, за якою настав строк погашення, відповідно до статті 73 Закону України “Про Національний банк України”, та/або задовольнити вимоги Національного банку за кредитом у повному обсязі за рахунок відчуження майна, переданого в забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності, та/або набуття його у власність (включаючи позасудовий порядок), та/або за рахунок грошових надходжень у національній та/або іноземній валюті за цінними паперами, та/або отримання коштів від погашення/стягнення за гарантією/порукою/предметом застави, та/або за рахунок грошового покриття в іноземній валюті.”;

2) у пункті 71:

в абзаці першому слова “виконання зобов’язань банку за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності банку”;

у підпункті 3 слова “договору застави/іпотеки/поруки, що забезпечує виконання зобов’язань банку за кредитним” замінити словами “договорів забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності банку”;

у підпункті 10 слова “застави/іпотеки/поруки, що забезпечують виконання зобов’язань банку за кредитним договором” замінити словами “забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності банку”;

у підпункті 11 слова “застави/іпотеки/поруки” замінити словами “забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

3) у пункті 73 слова “заставлене майно” замінити словами “майно, передане в забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності,”.

8. У додатках до Положення:

1) таблицю 5 додатка 1 доповнити новим рядком такого змісту:

“

1	2	3
5	Іноземна валюта	Розмір коригуючого коефіцієнта встановлюється окремим розпорядчим актом Національного банку

”;

2) таблицю додатка 2 доповнити новим рядком такого змісту:

“

1	2	3
16	Іноземна валюта	1. Долари США, євро, англійські фунти стерлінгів, швейцарські франки, японські єни. 2. Грошове покриття в іноземній валюті має бути розміщене банком на рахунку Національного банку як забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності перед Національним банком

”;

3) додатки 4, 5 викласти в такій редакції:

“Додаток 4
до Положення про екстрену підтримку
Національним банком України ліквідності
банків
(у редакції постанови Правління
Національного банку України
від 26 лютого 2026 року № 19)
(пункт 25 розділу III)

Критерії, яким має відповідати суб'єкт оціночної діяльності

1. Інформація про суб'єкт оціночної діяльності та оцінювачів, які виконують оцінку в його складі, включена до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності та розміщена на офіційному вебсайті Фонду державного майна України.

2. Суб'єкт оціночної діяльності має чинний сертифікат за напрямом оцінки майна, щодо якого дозволена практична діяльність з оцінки майна, що пропонується як забезпечення виконання зобов'язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності.

3. Досвід практичної діяльності суб'єкта оціночної діяльності на ринку України з оцінки майна не менше ніж п'ять років, з яких не менше ніж три роки за напрямом оцінки майна, що пропонується як забезпечення виконання зобов'язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності.

4. Досвід практичної діяльності оцінювачів, які виконують оцінку в складі суб'єкта оціночної діяльності, не менше ніж два роки, з яких не менше ніж один рік за напрямом оцінки майна, що пропонується як забезпечення виконання зобов'язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності.

5. Про суб'єкт оціночної діяльності та оцінювачів (які виконують оцінку) на вебсайті Фонду державного майна України немає інформації щодо наявності впродовж трьох останніх років, що передують даті оцінки майна:

1) порушень оцінювачами і суб'єктом оціночної діяльності нормативно-правових актів з оцінки майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність;

2) фактів порушення оцінювачами або суб'єктом оціночної діяльності обмежень щодо проведення оцінки майна, майнових прав, установлених законодавством України;

3) рецензій на звіти про оцінку майна, майнових прав (далі – звіт про оцінку майна), що класифікуються як такі, що не відповідають вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, є неякісними та/або непрофесійними і не можуть бути використані.

6. Про суб'єкт оціночної діяльності та оцінювачів (які виконують оцінку) немає інформації щодо наявності впродовж трьох останніх років, що передують даті оцінки майна, рішень судів за фактами непрофесійної оцінки майна, що проведена оцінювачами або суб'єктом оціночної діяльності.

7. Суб'єкт оціночної діяльності є таким, що не відповідає визначеним вище критеріям, якщо:

1) Національний банк України впродовж трьох останніх років, що передують даті оцінки майна, має рецензію або інформацію про рецензію на звіт про оцінку майна, який класифікується за такими ознаками:

звіт про оцінку майна неповною мірою відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна і має значні недоліки, що вплинули на достовірність оцінки, але може використовуватися з метою, визначеною у звіті, після виправлення зазначених недоліків (водночас доопрацювання такого звіту про оцінку майна було неможливим, оскільки за результатами виконаної оцінки були прийняті управлінські рішення);

звіт про оцінку майна не відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, є неякісним та/або непрофесійним і не може бути використаним;

2) до Національного банку України після отримання (або під час отримання) інформації з Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності надійшла рецензія або інформація про рецензію на звіт про оцінку майна, який класифікується за такими ознаками:

звіт про оцінку майна неповною мірою відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна і має значні недоліки, що вплинули на достовірність оцінки, але може використовуватися з метою, визначеною у звіті, після виправлення зазначених недоліків (водночас доопрацювання такого звіту про оцінку майна було неможливим, оскільки за результатами виконаної оцінки були прийняті управлінські рішення);

звіт про оцінку майна не відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, є неякісним та/або непрофесійним і не може бути використаним.

Додаток 5
до Положення про екстрену підтримку
Національним банком України ліквідності
банків
(у редакції постанови Правління
Національного банку України
від 26 лютого 2026 року № 19)
(пункт 31¹ розділу III)

Критерії, яким має відповідати страховик

Таблиця

№ з/п	Категорія	Критерії
1	2	3
1	Відповідність діяльності законодавству	<p>1. До страховика не застосовувалися заходи впливу, крім письмового застереження, за порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) упродовж останніх 24 місяців поспіль до дати укладення договору страхування предмета іпотеки.</p> <p>2. До страховика починаючи з 01 липня 2024 року до дати укладення договору страхування предмета іпотеки не застосовувалися Національним банком України заходи впливу за порушення вимог до капіталу платоспроможності та мінімального капіталу, визначених у Положенні про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика, затвердженому постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 201 (зі змінами), або страховик у період з 01 липня 2024 року до дати укладення договору страхування предмета іпотеки дотримувався погодженого (погоджених) Національним банком України плану відновлення діяльності та/або плану фінансування страховика відповідно до вимог, передбачених статтею 117</p>

1	2	3
		та/або статтею 118 Закону України “Про страхування”
2	Перестраховання	<p>Страховиком укладено договір облігаторного перестраховання з перестраховиком-нерезидентом щодо перестраховання ризиків договору страхування предмета іпотеки, який має рейтинг фінансової надійності (стійкості), що за класифікацією таких міжнародних рейтингових агентств відповідає рівню не нижче ніж:</p> <p>“Baa1” [Moody’s Investors Service (США)]; “BBB+” [Standard & Poor’s (США)]; “BBB+” [Fitch Ratings (Великобританія)]; “B++” [A.M. Best (США)].</p> <p>Рейтинг фінансової надійності (стійкості) перестраховика-нерезидента, присвоєний лише одним із міжнародних рейтингових агентств, повинен відповідати вимогам, зазначеним у першому реченні колонки 3 рядка 2 таблиці додатка 5 до Положення про екстрену підтримку Національним банком України ліквідності банків (далі – Положення).</p> <p>Усі рейтинги фінансової надійності (стійкості) перестраховика-нерезидента, якщо такі рейтинги присвоєно більше ніж одним міжнародним рейтинговим агентством, повинні відповідати вимогам, зазначеним у першому реченні колонки 3 рядка 2 таблиці додатка 5 до Положення</p>
3	Структура власності страховика	Структура власності страховика визнана прозорою на підставі рішення Національного банку України, відповідно до вимог Положення про вимоги до структури власності на ринку фінансових і платіжних послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2021 року № 30 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 07 листопада 2025 року № 135)
4	Страхування у страховику, який	Страховик не є пов’язаною з банком особою

1	2	3
	не є пов'язаною з банком особою	
5	Вимоги до ділової репутації учасників, власників істотної участі, керівників та ключових осіб страховика	Національний банк України не виявив ознак небездоганної ділової репутації страховика, його учасників та власників істотної участі та/або керівників, ключових осіб, визначених у Положенні про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженому постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 199 (зі змінами), або прийнято рішення Національного банку України про незастосування до зазначених осіб ознак небездоганної ділової репутації в разі виявлення ознак небездоганної ділової репутації

”;

4) у додатку 6:

у пункті 1 слова “виконання банком зобов’язань за кредитним договором”, “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

у пункті 2 слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

пункт 3 доповнити словами “для екстреної підтримки ліквідності”;

у пунктах 4 та 5 слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

у пункті 6:

у першому реченні слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

у другому реченні слова “, підписаний кваліфікованим електронним підписом,” замінити словами “з накладеним на нього кваліфікованим електронним підписом або удосконаленим електронним підписом з кваліфікованим сертифікатом уповноваженої особи банку”;

в абзаці першому пункту 7 слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

у пункті 8:

в абзаці першому слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

в абзаці другому слова “, підписана кваліфікованим електронним підписом,” замінити словами “з накладеним на неї кваліфікованим електронним підписом або удосконаленим електронним підписом з кваліфікованим сертифікатом уповноваженої особи банку”;

5) у додатку 7:

пункт 1 після слів “за кредитом” доповнити словами “для екстреної підтримки ліквідності”;

у пункті 5:

слова “предмет застави/іпотеки за кредитним договором” замінити словами “забезпечення виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

пункт доповнити словами “для екстреної підтримки ліквідності”;

у пунктах 6 та 8 слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

у пункті 10:

у першому реченні слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

у другому реченні слова “, підписаний кваліфікованим електронним підписом,” замінити словами “з накладеним на нього кваліфікованим електронним підписом або удосконаленим електронним підписом з кваліфікованим сертифікатом уповноваженої особи банку”;

в абзаці першому пункту 11 слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

у пункті 12:

в абзаці першому слова “виконання зобов’язань за кредитним договором” замінити словами “виконання зобов’язань за кредитом для екстреної підтримки ліквідності”;

в абзаці другому слова “, підписана кваліфікованим електронним підписом,” замінити словами “з накладеним на неї кваліфікованим електронним підписом або удосконаленим електронним підписом з кваліфікованим сертифікатом уповноваженої особи банку”.